

Амнык коммунистерияң кы-
жизилдеги чүте киче-
дерге лекциялар номчууру-
де кызыгаарланмас. Е
ажыдың чаа аргаларын
деп тып, ажылар ула

Чижээ, аныяк коммунист
школазының программасын
са партия кижигүнгө ка-
дидаттың азы аныяк комму-
нисттин бодуунуң кандай
стажын эрттирип турарынын
партийжи даалгаларын, со-
циалисттик хүлээлгелерин ка-
чаар күөсөйдү турарының да-
гылында киририп, рекоменда-

ция берген коммунисттер
стёттары партия курада
ыныга дыйнарын доктаа
болулары эки.

СЭКП-ге хуазеи алыш
ыныи жижидер болгаш ач
ык коммунисттер кижиззе
таалаз-биле ачылгаш ш
гирял роль партия эге орг
низацияларыга оозадым
нычаларг оларны ийей-пол
тика болгаш организа таала
зы-биле улам инай бижы
лаар, оларнын дайынчы ор
тотуу болулары.

К. ХОВАЛЫГ.
СЭКП Өвүр райкомуну
организастыг килдизини
инструктору.

**СЭКП-НИҢ XXVII СЪЕЗДИЗИНИҢ
МАТЕРИАЛДАРЫН ӨӨРЕНИРИНГЕ
Х А М А А Р Ы Ш Т Ы Р
(КИЧЭЭЛДЕР ПЛАНЫ)**

КУУЕДИР СОРУЛАЛЫГ

Узут-Хем районда "Ак-
гүт" совхозун Чаш-Тал-
уу бааран фермасынын коллек-
тивин оң биртя беш чылым-
дыганы чедешининин күтүр-
кес болгон бо беш чылым-
дыгын чынында күрүмге 15
тонна чыг дудулар панын
185 тонна чыг дудулар
сорулуган салган. Саанчыла-
агыт узе бир чылым кватерда
панын оналдызын айдан
боттандырылы-биз бир тем-
нег ажалла турулар.

Социалисттик чарчыкы оң
домунат түшүн турар. Чы-
гын чыг турдуу олуру чыг
дудулар чыг Татамын чыг
гын чыг турдуу. Оң болгон

Быйкигадан 17 киештериниз
хүмә 117 аитр сүтүтү саз
ат туруп.

Фермала саваччыларнын, а-
дырчыларнын ажилдаринин,
адышанларынга таарымчалы
бабаларын багай эвс тут
гускай. Бугу-эс ажилдар же
хализастаттыгав.

К. КОМБУ.

КАДАРЧЫ— А Н Ч Ы

Бо чыдыа «Мурнакчы» со-
халдыт.

Чоокта чаа Ах-Хем бажын бөлүк бөрүдөр кадарын Чу-күк Аваан-оолдун кадарга са;ымктарымычэ халдзан. Хэ-чуу аңчы олар-бөтө демис: жыл. 6 боогуну хуулкаа.

Чингис-Кагъ деп черге түрмүчү, мал-малганче каада турган 3 бөрүчү Оолак Ховданы аялаан.

Молга айымыды чайлаан таланы-биле советхоз дирекцияны хемчегээр албас болу хержок.

Д. СУРУН.

Дузал

**СОВХОЗУНГА-ДАА,
БОТТАРЫНГА-ДАА**

«Хадым» совхозтун ажы-
ишчилеря хууду дузала

ажьла-агыйна төгжүдериш
ужур-дуазыи эки билир. Ы
чангаш чутула бо айтирыт
мышла шиптирлеп турары б
гай ээс деп болур. Мал-мага
ны тудуу, оgorод өстүрүп
тар өр-бүлөлөр бар. Совхозт
ажьл-агыйна хуузуна д
затал ажьл-агыйналар арты
шылдым күрөштө дүжаап

рар, чутгийн дүгээр, соёлын
сүт дугаар тууралт өг-бүсдээ
бэвэ бар. Малчинын Ч. Оо-
жигтун, И. Байжаранг, өг-б-
гаш өм-дээ өсөөдрийн өг-б-
дөөдөр, боттарын ажил-
дмийн артыгхынзг сүт-
үтгэ дугаар тууралт.
Чутгийн чотан, кай-
ажил-агүй, продукцины сэд-
дмийн талын өг-бүсдээ
агет А. Д. Малчин-оол дуг-
дээ ажил-агынзг дуг-
тун өгсөөдөр барин тайм-
бырлаа тууралт. Би чынжиг
рээсн соёлоо ажил-аг-
дмийн өг-бүс тууралт.

ауулар дузанын аягына
агып туруп турар өг-бүл
лерге дузанын совок бар арг
куралларын аягылап чед
рип турар. Силең келип ая
челерин совоктуң дирешип
зы үндүрүп берип турар бо
гаш мал чени-беле дузалаж
рының аргаларын ал турар.

С. ДАНГАА.

Бул-Хем район.

тияның болгаш комсомолдун теориялык системасына сьездиним уур. Политиктиг болгаш экономикада, а партийни-ажылы коммунист-ленинизм университетте-ЗКП ТК-нык чанында Буту-зиканык ичиздериник чимек пла-на «Политическое самообразова-нуу» парлар.

ТИГ СТРАТЕГИЯЗЫНЫҢ КОЛДАНЫЛАРЫ БОЛҒАШ УГЛАНЫШЫ

1-нивит тайбының камгалаары жыгалаары дэшт, ядролуг аймык псевити әндере бүдүреринге уду

— СЭБН-нің делетег ареназын удулгазынын кол углагышкы

ынын жүжүн, угаал-сарында

отын бүдүреринге сөткүн, таба

күштердері.
П-ның XXVII съездің делегейі
к чоруктун бүгү-нинти систем
зар дугайында.
ПА. ПАРТИЯНЫҢ РОЛЮ
ИНТИНИК, ИДЕОЛОГУТ БОЛ
ГАНИЗАКЧЫ АЖЫЛ-ЧОРУДУ
ДЕҢНЕЛИН БЕДИДЕР
XXVII СЪЕЗДИНИҢ ТҮҮ

П-ний XXVII съездийн парти
ны үндэсний-биле өдө тургуа
парторганизацияларын роли
рысгалтазын улам бейдлэр дут

П-ийн XXVII съезиднийн ка

...адамы икжыттынген конструки
...аарны савалдан турар «Ста
...р эртем-бүдүрүлге каттыжышк
...турар.
...башыңыга садып алычыла
...л консультант-биле беседад
...Доң соода садып алычы сая
...турар.

ТА: Таллиннің «Стандарт» дүкеніне каттыжымысшының суреті «Белла» деп мебель компаниясының фотозуы. Фотохроникасы.

ЭЖЕКТ

ЭЖЕКТ

ЭЖЕКТ, мал-маганын к
саргы өрөтө азырап, өстү
турар. Мал-маган тулар д
өг-бүлөлөргө сохостун дпр
ишазы, көдээ Совет бар ар
курлавырлары ажызат.

тургуз чедерер болза э
Оод-биле кады чурттанчы
нуң хууда мазының каала
тургузары чутула. Шы
эвес, алысак-чиксек чам
кижилер ому ажылап, киж
леринң күжү үндүр
ажал-карактал олурган
мын оорлам, сүрө бээр бо
дур.

Чер-чер Советтерийн кү
комнары ол талзын-биле ч
дык аж дуржулганы шийг
диг аж, боттарынга ажитла
болзо эки деп бодаар мөн.

Б. БАГЫТ-ООЛ

ЛЕКАДЫ
 лыг продукцияны куруш
 дужаап турар. Ол — эки
 рук-тур. Ам удавас бажы
 нымда огородка ажылдар э
 лээр. Огород тузар арга б
 ла болза, ону тудары ажи
 тыт. Ындыг тообуже, дузи

ажмыл-агыйын шоолут тугу-
лап көрбөс өг-бүлөлөр б
Оол-биям кады мал-маган
дар, огород тарал өстүр
дээн өг-бүлөлөргө чогуур ч
леринч талазындай дөткөн
көрүтүү, дуза чедирери чө
артык эвес деп бодаар мш.

М. БЕГЗН
Чоюн-Хемчик район.

и арын. 1986 ч. март 2

Дузалал ажил-агуйы —ниитиге ажыктыг

БОТТАРЫНГА-ДАА

«...буларга советтун дүр
ишпай, кездэ Совет бар аяр
курлавыларны ачкылап, б
туг дуза чечирер болза э
Ош-биле кады чурттакчы ч
нуң хууда малынча калла
тургузары чутула. Шы
увес, алыксак-чпсек чам
кижилер ому ачкылап, киж
деринч күжү үндүр
ажал-карактал олурган и
ын оорлап, сүрө бээр бо
дур.

Чер-чер Советтерийн кү
комнары ол талзын-биле ч
дык аж дуржулганы шийг
диг аж, боттарынга ажитла
болзо эки деп бодаар мөн.

Б. БАГЫТ-ООЛ

ЛЕКАДЫ
 лыг продукцияны куруш
 дужаап турар. Ол — эки
 рук-тур. Ам удавас бажы
 нымда огородка ажылдар э
 лээр. Огород тузар арга б
 ла болза, ону тудары ажи
 тыт. Ындыг тообуже, дузи

ажмыл-агыйын шоолут тугу-
лап көрбөс өг-бүлөлөр б
Оол-биям кады мал-маган
дар, огород тарал өстүр
дээн өг-бүлөлөргө чогуур ч
леринч талазындай дөткөн
көрүтүү, дуза чедирери чө
артык эвес деп бодаар мш.

М. БЕГЗН
Чоюн-Хемчик район.

и арын. 1986 ч. март 2

Театр хүнүнгө уткуштур

БАШТАЙГЫ ЧЫЛДАР

Чече-аа салгаар сол-чуп турда, театр боду амы-вас. Аныктар немесип, бо-дуну үзүмүн болгаш үе-дери дугайында омур-те-вирлерин сценага тургузар. Мээ ажалда турганым ты-ва театр ам бежен харлап турар. Пенсияге үзүмдө-дөө, оон амырамы-бисе чуртта-гышам мей. Артистерин че-лишкени, частырылганы — мээ бозумуу дег апаар. Көжөн-бир шагга чедер кы-дымалым бөгүгү артистер-ини ажалдан эскерип-дээ оор мей.

Театр тургустуну кел-генин эгелеп билер миз. Чарым чык тургузуда от келгилдеи алган. Баш-тайгы артистерин аял-чеге-жигити өөрөй, ссиа-шмизинин каталат тур-ган сактыр-дыр мей. К-дартарымга тамык рес-т-циялар кестүп кээр...

Баштайгы үеде професси-нал белектер чокка келер те-нин актёрлары түлө бот-тарын кызыл күжү-бисе ажалдап турган. Салым-та-

ланын аныктар сөөлүдө барып ат-аалдары артистер болган. Баштайгы салгалын артистеринде Кара-кыс бо-лгаш Максим Мунзуктар, Ни-колай Олей-оол, Анна До-вич, Хургулек Кошгар, Э-д-мир Монгалыи, Мария Ба-вир, Любовь Севильбаа, Ни-колай Кызылбай болгаш ө-с-келер-дээ колдуу уаустун ирларын ырып турган. Ы-нын анык шүлүкчүсө сөөлүдө Тыванын улустун шүлүкчүсү С. Сары-оол бисе С. Порбо оларын чо-гааларын коорту ажаллап жеткен. Чангис көжесиги-лишкени тургузуп турган. Азы бот-тайгыгы уран чүи артистеринин деңгизинге тур-ган.

Тыва театрын жезинге Виктор Шожапович Көк-оол турган. Ол митан ырларга, шилерин чогаалып кырык-кем турган. Баштайгы драматур-гу үеде «Хайраан ботту» бижээн. 1944 чыла И. Ис-полметин тургускам ол шиле сагыш-сестилден доо-дуртп турар шыныгы, уян

оур-девирилерин артистер ойнаан. Ычан Хам-оолду-рун Көк-оол ойнап тур-ган. Чурук казаталы И. Рүшев коңгүт ажи кылган. Оон соонда «Ах, чаржын», «Самбажы» деп шилерин чонга барааткаан. Көк-оол дык хөй шилерге ойнап. «Дөнгүр-оолду» лама, «Ос-т-ровскийнин шизинде харо-м Хуабошев», «Малинов-када кудала» угаангыр. Ба-дуну уралы ашак Ничипор, «Тайфунда» чашлаа чача, «Кызыл терле» амаат геле-рал, И. Вирганич «Ырак та-лыгы» деп шизимас арага-чы Степан дэи оон ойнап-рыларын сайап четтес. Сөөлүдө барып анык «О-р-тис А. Салчака Хам-оолду кинаар ойнап турганым ту-гаалап, дуржулгалым дам-чыткан-дээ.

Ой-ла үедеи эгелеп ам су-рагым киво арзан аларган Максим Мунзук шилерге ой-нал жеткен.

Театрын бирги режиссёру болгаш уран чүл ууртуку-зу И. Я. Исполнев талаагы-

дыларын танып, ому сайы-радырынга уаг уаг киле-ген. Тыва оолдар, кыстар-би-ле калы орус урутар база актёр мергежилниге өөрчөп турган. Кичээлдерге драма элктарын күтсүлп жези-бис. Кара-кыс тарбаган бөрү-тү урут кылдыр туткаш, аа-кыи өтүмүн ойнап турганым сактыр-дыр мей. Ан-мен өтү-мүн-дээ турдуус. Л. Севиль-баа кичээлдерге ыглан, кат-тыр-ып, кайтаар-дээ хуудунтар турган. Анна башкы калар беш саамы турган. Олей-оол база даалталарын макталып күтсүр. Бирги салгалым артистерин кинаар девири-ти-е. Олар сөөлүдө барып-чонга билдигир артистер бол-ган. А. В. Шатин, А. И. Аксенов, Р. Г. Миронов олар тыва театрын бот кырынга тургыны дуулаан болгаш мергежилниге бердигин ар-тистерин белекешкен. Башкы-ларымка өөрчү четтес-ни-висти илерди, бежен чыл-дык бедигинде эге балына-рынысты база утпайп сактып чоруур бис.

М. РАМАЗАНОВА.

ТАЛАНТЫЛЫГЛАРНЫ ИЛЕРЕДИР

Октябрь революциянын 70 чыл оонга тураскааткан ажал-чы чонуну болгаш аныктар-нын ийги Бүгү-өзүлө фести-валын адым-шмизини кыш-ажалы коллективтерге жеткен. Кызыл хоорайнын чамдык бугурунгеринге ку-ралдарын эрттирген. Респу-б-лика типографиянын, «Тыва коммунисттерини» клубтары-га концерттер болган. «Мөң-гүдөк» гостиницанын залы-га хоорайнын фестивалын ор-комитет даргазы, хооруксоч-кун дарганын орадачызы И. Л. Верхотурова ажалга болгаш ажалы чонуну бол-гаш аныктарын идея поли-тикти, күш-ажалчы мээ-шмизер кичээлдеринде, слары партинын сьезини-ни шиттирлерин күтсүр-ни-ге жеткен. Октябрь ре-волюциянын чамалы амы-шмизерин пропагандаларыга ыныарип пропагандаларыга оон ужу-дузун демдегези.

Фестивалдын ооруламы болза, улустун чогаалыгып сайырадыр, чонуну кестт-уеин чөп ажаллаары, аа-чачылдарын негтередирин бу-дур. Көрүлде үедеи талан-тылыгыларын илередир. Ан-гы мергежилдин кичилерин уран чүлө лаара тударык-ка, оларын чогаалчы илемсе-рин сайырадырынга фести-валын ролу улут болур ужурау.

Хоорайнын уран чүлө а-рун-дэи тыва кичи болуп келген Кызылдын элтир ба-рынар салымин коллек-тивини концерт-бисе фести-вал жези. «Партияны бо-лгаш Төрөн чурту алдыр-дым түр бис» деп кытыр-гыт программа жап талзы-бисе байла болган. Чогу-м көрүлде чаа жези болганда, өскелерин ажи турар де-амдында чутаалары бер-ге. Ычалаа-дээ сена хемин белекешкен, номерлерин аял-бичирып кылганым дем-дээр артык эвес. Хормейстер А. Саратовкин интинин ыр-ларын аял тургускан. Хор-дээ эвес кичи кырып тур-гар. Төрөновтон «Ленинниң партияны», Чыргал-оолду «Со-вет чон бис» деп ырларын орус уаустун ырын хөй үлө ырыаын мерс макталыгы. И. Тартапова Мавковски-ниң шүлүктеринге компози-цияны чедигир номчаан. Улут чогаалчыны өй чөк хур-и-

ажи-чөп салымин коллек-тивке беа хамаары. С. Мылдуграның «Партия-нын үнү» деп сөөлүге бижэ-и. Р. Кендешбаадыр ырын «Ты-рэн чуртун—Россия», «Төрөн партия-биле» болгаш орус улустун «Ааа хем Болгаа» деп ырларын кичи ир күтсү-кен. Эске-дээ эки номерлерин ажи-чөп салымин бот-та-мыгыр артистер күтсүкен.

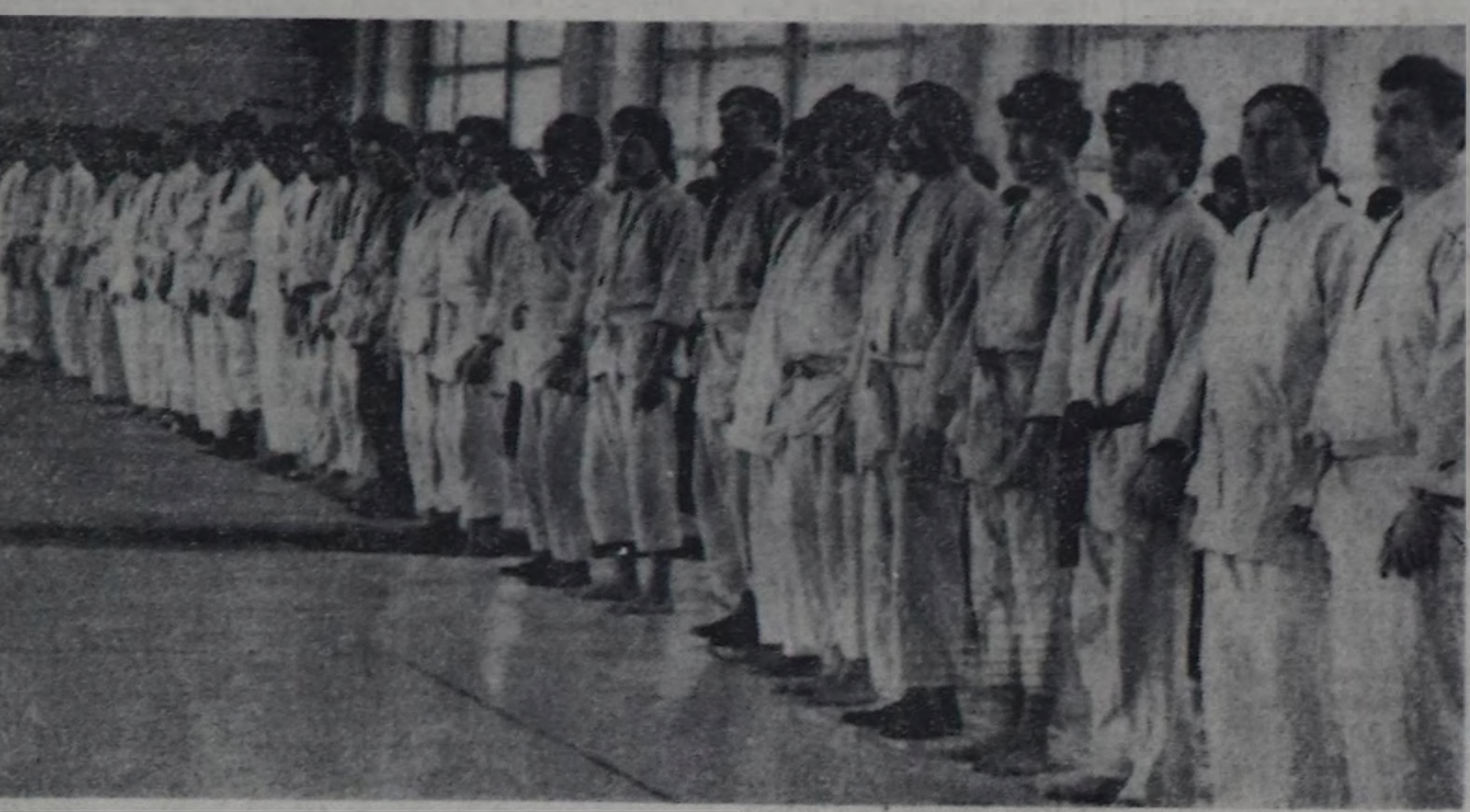
Хоорайнын харылаа безди-риниң концерти көрүкчүлөр синуурган. Эске-дээ коллек-тивтер графка бугулар бол-гашын программанын бара-д-гаш.

Концерттерден анык фести-вал үеинде делегелерин орадаастаары, агитбрига-дарын, агитаторларын кичи-дэи, азы-бүрү кон-курстарын, шеделарын, ас-чоналынын байырадаларын эрттирер көрдүкүп турар. Көрүлде үеинде уран чүлө кол-лективтерин бичиыгар, азы-бүрү жанрлар сайыралы ажи болгаш чон арасында талантылыгылар тыптыр дээр-ин билдирер. Фестиваль күш-ажалчы коллективтерде же-ай берген. Чогаалчы деле-гизмиверин силерге күзө-диз, эртим өскүлөр.

А. ХОВАЛЫГ.

ЧУРУКТАРДА: Кызылдын ажи-чөп салымин ийги ир болу; үстүр бараанлар са-дымдар Р. Куулар. О. ОХЕМЧИКТИН фото-лаары.

ОРГАНИЗАСТЫГ ЭРТКЕН

Тыва АССР-ниң Иштики херектер министрствозу, «Динамо» ажи тура спорт инти-гели күш-культураның болгаш спорттун массалык үлөи ынай көдүрер, ажалдакчылар-нын калымн жижилер тал-зы-бисе сөөлү үеде чамдык тодаргай ажалдарын чорудуп, спортчу маргылдааларын уа-дараа эрттирер турар апар-ган.

Эрткен чымын Иштики хе-ректер министрствозунуң болгаш «Динамо» спорт ин-тигелинин спортчулары рай-он-нарын күш-культура коллек-тивтеринче спортчу аа-лаашкынын чорудуп, күш-культураны болгаш спортчу пропагандалаар талазы-биле боттарымн үлүгү доктаамал киирп келген.

Тыва АССР-ниң Иштики херектер министрствозунуң болгаш «Динамо» спорт ин-тигелинин команда база ху-да-да бирги чери дээш дээш хүреш маргылдаазы «Херес» спорт залына ийи хүн тургу-чүзүш, доозулган. Аааа эр-те-дур албанын, хоорай-ларын болгаш районнарын чамдык херектер килдестер-ини, танышы албанын бол-гаш курааткыскаланын база өөрөдөгө төмүтүн коач-далары киришкен.

Иштики херектер министр-ствозунуң кубогу дээш эр-те-кен маргылдаанын түнел-диз Кызылдын өртс урп ал-банын командазы бирги чери ээлеш, өртөктөп белек-

терин база чаалап алган.

Дөңсө ажи-биле алырга, бирги черлерин дараазында дээштер ээлештер. Вале-рий Пелчир 60 кг (Тес-Хем), Александр Исам 65 кг (Кы-зыл), Маадыр-оол Сене-оол 71 кг (Таңды), Виктор Куд-жет 78 кг (Барыны-Хемчик), Андрей Семс 86 кг (Өвүр), Александр Амолчын 95 кг чедир (Кызыл) болгаш оон өрү деңгизге Николай Ставер олар тилкелер болганнар.

Дээш хүрешке тулган мө-ге дээш маргылдаага Кызыл-дын мөгсөи Орлан Кызыл-оол сөөлү салыкка аар деңгизте, дуржулгалык мөгс Николай Ставерин тилкелеш.

Бо маргылдаага «Динамо» интигелинин кубогу дээш хүр-еш элэи чидиг байдалга эртен. Чүге дие оон киржи-чкериниң арасында Тыва АССР-ниң бирги чери дээш эртен маргылдааларын тил-келчелери база бар болган. Майла хөй нуруулаа ажи-зылдын спортчулары тилкел-челерин олтурууда кирген. Виктор Казанов, Роман Хад-жиге, Руслан Сычан, Алек-сандр Зарубин, Орлан Кызыл-оол, Аватолый Уразовский, Тес-Хемден Василий Хураиң 65 килограмм чедир деңгизте келер аразыга бирги черин чаалап алган.

Манса командала талазы-биле өртс ууру албанын спорт-чулары ук интигелдин кубо-гуу база катан чаалап алган. Дээш хүреш маргылдаа-зынын соонда тыва хүрешке

32 мөгсөи хүрешке база солун эркен. Бо ажи маргылдаага Барыны-Хемчиктин талзын Виктор Куджет шүлүг, а Бүркен келген мөгс Андрей Семс ужурулукшен.

Тыва АССР-ниң Иштики хе-ректер министрствозу, «Дина-мо» спорт интигелин бо маргылдааларын дээш органи-

застиг чорудуп, ындай ажал-дарын моон-дээ сонгаар улам ажиандер сорулганы салга.

В. МОНГУШ.

ЧУРУКТАРДА: парадта; татами кырында хүреш.

Авторнуң фотолары.

АЖЫКТЫГ

Районуң Культура бажы-нида «Кажан? Кая? Чүү?» деп салгыр-тымыгылар алууну органиастаан. Ону Ч. С. Артай-оол ууругун тур-гар. Боттарынын программа-нын клуб кемпунери чонга бараалгаткан. Келгенин чурт-таачыларынын билгит-мерге-жилдерин ажалыг аныктып ол клубтун ажалыгга соуру-гад улау.

Кызыл-Хам суурга, ССРЭ-ниң 60 чылдык совхозтун №1 хойжу бригадасын оон көргүсүн. Көрүкчүлөрдүн дээш бугулар аял санында оон көргүсүн алаанал.

Х. ЧУЛДУМ. Мөңгүн-Тайга район.

АЖЫКТЫГ УЖУРАЖЫЛГА

Чогаалчылар Л. Б. Чазан-ба, Е. Т. Танова-биле респу-бликаның башкылар билги бе-дидер институтунун семина-га келген орус дил башкыла-рынын ужуражылгалык Аааа-Маадыр атыг чурт-шмизелт музейинге органиастаан.

Ужуражылгалы музейин ажалдакчы ажиакчы, чогаалчыларын доочу та-мдары-биле кызылдарын та-ныштырган. Леонид Боран-дэиң сөс ап чүлө чу-

гаалааш, өскелерге үлөс-дээ кызыл болур дие ажалдарын кылып чоруурун чутаалаан. Партия, башкы дугайында чаа чогаалчы шүлүктерин номчаан.

Эрлин райондан келген С. Кыргыс чогаалчы шолонд-че калад, өскелерге-биле ужуражып келерин дээш.

Е. Т. Танова РСФСР-ниң Чогаалчылар элчилеиниң сьез-диге чорамын дугайы-

да башкыларга сомуурган болгаш чогаалчыны 4 шүлүгүн номчаан.

Утрениктер эрттирелде, өске-дээ башкы ажалыгга ажаллаар бичи урутарга бижиттиген сценарийлер, чу-рук ажаллаалыг номнар ба-рык чогуу башкылар чута-лааннар.

Чымын келген башкылар музейин ажал-ажиакчы-биле танышкан.

Л. АРАКЧАА.

БАЛЫКЧЫЛАР МАРГЫЛДААЗЫ

Культура-спорт комплек-зиниң ажал талын бугулар бистин Сут-Бажы суурга дош адаан балыктарынның мар-гылдаазы чокта чаа болуп эркен. Каа-Хем эринде сөккө балыктың хандыкыла-дылар ийи хүн тургузуда ийи элчегин 4-4 шак балык-тааннар.

Хостуг үе-шагын арыг агаар-га аштыннып, ажиакты кыл-дыр эрттиреринге школчалар-даа, улут назылытар-даа ки-ришкен солун болган. Анчи-маа Урес-оол, Борис Оссу-жаң, Нондан Мамрик олар туст-туста бирги, ийги, үшкү черлерин ээлеш, тилкелчелер болганнар.

К. НАТПИР-ООЛ. Каа-Хем район.

ОЙНАП-ХӨГЛЕП

Ак-Эрик суурда хөрежөөнөр чөвүлел Культура бажыни-га ажи-чөп делегелерин органиастаан. Орта Нина Дүсөй, Мария Сагаачы, Клара Ден-чин, Баян Анчымаа идеясе-лиг киришкен.

Оон соонда тыва ойнап-лаан, Давыл, шыларга ойнап, кайкы атык, Маааа ойнаар күзөлдөп ажиакчылар саны хөй болган. Шыларга кичи-лерге белектерин тыва-кыс-ка.

Тес-Хем район.

ИЙГИНИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртениң гимнастика, 8.15 — «Өндүктөр», Уран-чө-чөк фильм, 9.30 — «Бөдүң-нарын шынар», Ала-незерге тележурнал, 10.30 — «Билер болгаш шынар биле», Школа-чыларга эртен-тайлыбырмыг фильм, 10.50 — «Константин Симонов», Док. фильм, 2-гв сериям, «Бүгү кылдыгын чүлү», 11.45 — Немес дил, 12.15—13.10 — «Айге ужу-душкун», Уран-чөчөк теле-фильм, 2-гв сериям.

КЫЗЫЛДАН

18.30 — «Бөдүңүн төрөи чериге анык болгаш билер бол», Школачыларга тележур-нал, 18.50 — «Кызылдын тележурналынын почта», 19.20 — Мелдээр, 19.30 — «Азия төвү», Мелдээр, 19.55 — Чарладар.

МОСКВАДАН

20.00 — «Тамчыгыр удунар, чаштар», «Барыны, ажи бо-луп көрөм», Мультифильм, 2-гв келээ, 20.15 — «Кады ажал-дакылга», Тележурнал, 20.45 — Анык назы ирпал база таныштар тур, 21.00 — «Уе», 21.30 — «Дашкыны фильм экири», «Ыраа, кобод, ыр-ла», 22.50 — «Чаражы», Док. телефильм, 23.00—00.50 — Футболга эш-уурун ужура-жышкыны, СССР-ниң шиле-дек командалы — Англияны шиледек командалы. Тбили-сиден дамчыдыла.

Бойдус болгаш киж

Кара кштер дугайында тоолуургу чутаалар Сибир-нин, Алтайнын, Тываның ая-чыларын аразында дыкка непертес. «Кара чачыкты» чедип барып өлүргөн киж оларын аразында ховар бол-гай. Бир эвес ыдыг олча ка-ды-бир айчыга таварышкан болза, оон дугайы бүгү тайга-га дыңалы бээр турган. Ы-чанмайи канчаар, кара кш-тер бөдүста дыкка эээш са-ныг болгаш, ажиып талзы-биле тусай эртемилерин саяп турары-биле алырга, олар 20 мундай ашпас болган!

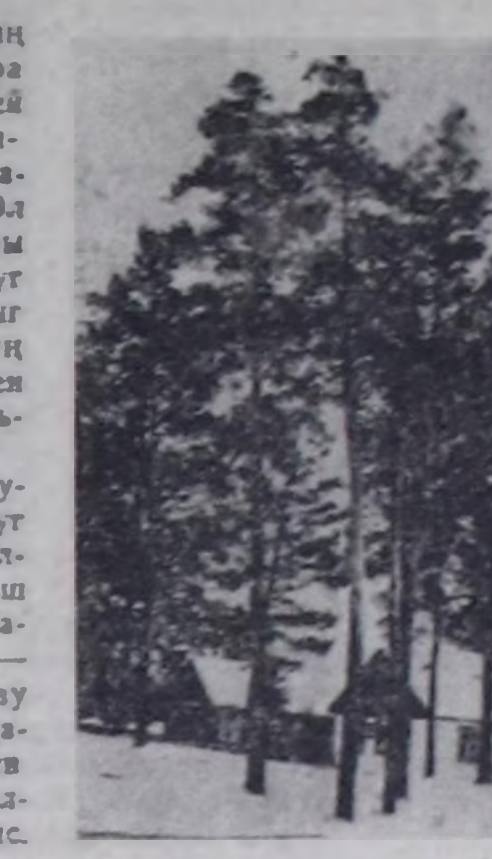
Москва чоогунда бир-ле ду-гаарында чаа чүлүдү кылган: кара кштерин хоступ байла-да өстүрүп жеткен, ол чутаа-ны өлүк тывыжынын талзы-биле, тусай эртемилерин аажок сомуургааны моон-па

илден ышкыжы. Делегейин Лейдинг ариарказыга кара кштерин кштерин делей салгытпага, дашкыдан кел-ген бай салгыкылар ан-ча ха-рым бугурун көргөсөн. Ол кштериниң хемчээл, шынары болгаш өңү дээш жюри улут үлөсүлде аныгы ажалдыг «Пушкинскый» совхозтун ажалдакчыларынга берген болгаш Улут алдын медалы-биле шаңалаан.

— Ычалаа-дээ мында ту-рар кштериниң чүлө уагт эвес кезин «бююндур» кыл-дыр ажилаар бис — деп, кичи ферманын эргелекчиз Нат-алья Кудина чутаалам.

— Аааа оларын чүлө 15 хуу-да ажилаттынар. Бис колдуула-ла уксалыг анык кштерин өстүрүп, оларын өске ажал-агыларга саяп турар бис.

МОСКВА ЧООГУНУН КИШТЕРИ

Чокта чаа дыкка хөй кштер-ин Ленинградче чоруттуус. Ам бо акинын база-ла ирак орукче — оларын өскелериниң чүлү — Сибирьге чоруларын-га белектер түр бис. Тагынны чараш анын хоступ байдалга өстүр — бир-ле дугаар ы-дыг ажилды бис кылып жез-лэи бис. Ам чурттуу сес ажи-агылдында мынд кш-терин клеткаларда азыра өс-түрүп турар апарган. Ычла-гаш оларын ам «Кызыл деп-терже» киирген херээ чок. Бисте ам кол коланда 25 му-т кш бар.

Аныгы ажил-агыл чүлө кштерин-биле сурагып эвес. Пушкинчилерин өсүргөн кара-хүрөк өңүгөр иоркалары болгаш пестетерин дашкы-

да аажок үлөсүп турар. Совет өлүк аймакың кштериниң өскер чараш, а кол-ла чүл — оон дүктери бичи, үрөс-бес-дээ. Ол аныгы ажи-агылдын продуцияны деле-гей ариаркаларын болгаш аукционнарын дээш шаң-дигар чадгыс эвес удаа ап келген.

«Пушкинскый» аныгы ажил-агылдын коллектив чогаалчыны өзү-биле ажалдап турар. Эки шынарлыг өлүкү азыр дие, дашкыкыны мер-гежилди журнал аааа бейик шаңалды тымырын чедип алыр дээс, олар дыкка хөй үлө-дери билген турар ужу-р-дуг.

Андрей ШАМШИН. (ПМА).

Кызыл хоорайнын хөрежөөнөр консултанциянын Зоя Саавина Багай-оолду ажи-га 1986 чылдын январь 13-те тымыскан. 34631 сериалы № 012611 болган 121510 сериалы № 023455 ажи кш-дун шыдаастын дугайында белектерини күш чок деп санаар.

Кызыл хоорайнын хөрежөөнөр консултанциянын Зоя Саавина Багай-оолду ажи-га 1986 чылдын январь 13-те тымыскан. 34631 сериалы № 012611 болган 121510 сериалы № 023455 ажи кш-дун шыдаастын дугайында белектерини күш чок деп санаар.

«Шын» солунунун редакциясына курыер негеттиниги турар. Ажилдаар күзөлдөп кижилер редакцияга килер.

«Шын» солунунун редакциясына курыер негеттиниги турар. Ажилдаар күзөлдөп кижилер редакцияга килер.

667000. Кызыл, Шетиники болгаш Кравченко кудумчуу, бажы № 3, Телефо-нары: редакторун 2-24-63, редакторун орадакчыларын 2-35-24, 2-23-54, харыскагалыг секретарын 2-23-35, секретарын 2-23-35, партий ажи-агыл болгаш үстүр кшдистерин 2-31-75, пропаганда болгаш со-сч тургузу кшдистерин 2-37-13, чааа кшдистерин 2-41-27, информация кшдистерин 2-20-60, культура кшдистерин 2-23-54; келээ ажи-агыл кшдистерин 2-21-47, корреспондарын 2-27-41, бугааларын 2-12-45, солтү келбей багарда 2-32-75 телефонче болгаар.

Тыва АССР-ниң Ном үдүрер чер, полиграфия болгаш ном садымин херектериниң талазы-биле күрне комитетиниң типографиясы, Кызыл, Шетиники болгаш Кравченко кудумчуу, бажы № 1, 4С-000860.